

International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 9, Issue 2, June 2021, p. 77-100

Received	Reviewed	Published	Doi Number
05.03.2021	05.06.2021	30.06.2021	10.29228/ijlet.49831

The Function of Cultural Transform of the Proverbs and Idioms in the Sets of Teaching Turkish to Foreigners: Yedi İklim Turkish Course Book (C1) Sample¹

Ercan KAÇMAZ² & İsmail DEMİRTAŞ³

ABSTRACT

Turkish has been on its way to becoming a universal language by increasing the number of users and learners in recent years. In order to teach Turkish, Turkish Teaching Sets for foreigners have been prepared. We witness the mysterious and interesting feature of Turkish through the proverbs and idioms used in these sets. Since the first reference source for a language learner is textbooks, so that the first cultural elements we come across in language learning and teaching studies are idioms and proverbs. The purpose of this study is; to determine the proverbs and idioms in the Yedi İklim Turkish Course Book (C1), prepared to teach Turkish to foreigners; to examine the distribution of these stereotypes to the themes in the textbook, and to reveal the roles they undertake as a cultural transfer tool. Qualitative research method was used in the process of the study. At the beginning of the study, a literature review was conducted and the data was obtained, and then the idioms and proverbs were determined according to the data obtained in accordance with the documentary scanning technique, which is a qualitative research method. At the end of the research, the roles of proverbs and idioms in cultural transfer are stated. In addition, the necessity and importance of the cultural transfer they undertake in the language teaching process in Turkish teaching were revealed.

Key Words: Proverbs and idioms, culture, teaching Turkish to foreigners.

Yabancılarla Türkçe Öğretimi Setlerindeki Atasözleri ve Deyimlerin Kültür Aktarıcılığı Görevi: Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı (C1) Örneği

ÖZET

Türkçe, son yıllarda kullanıcı ve öğrenen sayısını arttırarak evrensel bir dil olma yolunda ilerlemektedir. Türkçenin öğretilmesi amacıyla da yabancı dil olarak Türkçe öğretimi setleri hazırlanmaktadır. Türkçenin gizemli ve bir o kadar da ilginç yönüne bu setlerde kullanılan atasözleri ve deyimler sayesinde tanık oluruz. Dil öğrenen kişinin ilk başvuru kaynağı ders kitapları olduğuna göre dil öğrenimi ve öğretimi çalışmalarında karşımıza çıkan belli başlı kültür öğeleri de deyim ve atasözleridir. Bu çalışmada amaç; yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yapmak için hazırlanmış Yedi İklim Türkçe Seti C1 seviyesi ders kitabında yer verilen atasözü ve deyimlerin tespit edilmesi, bu kalıp yapıların ders kitabındaki temalara dağılımlarının incelenmesi ve kültür aktarım aracı olarak üstlendikleri görevlerin ortaya koyulmasıdır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın başında literatür taraması gerçekleştirilip kitaptaki verilere ulaşılmış, daha sonra ise nitel bir araştırma yöntemi olan doküman incelemesine uygun şekilde elde edilen verilere göre deyim ve atasözleri belirlenmiştir. Araştırma sonunda atasözleri ve deyimlerin kültür aktarımındaki görevleri belirtilmiştir. Ayrıca, dil öğretimi sürecinde üstlendikleri kültür aktarıcılığının Türkçe öğretimindeki gerekliliği ve ehemmiyeti ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Atasözleri ve deyimler, kültür, yabancılarla Türkçe öğretimi.

¹ Bu çalışma İsmail DEMİRTAŞ tarafından, Dr. Öğr. Üyesi Ercan KAÇMAZ danışmanlığında hazırlanan "Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Atasözü ve Deyimlerin Kültür Aktarımına Katkısı" isimli yüksek lisans tezinden türetilmiş ve 16-18 Aralık 2020 tarihleri arasında gerçekleştirilen II. Uluslararası Kapadokya Sosyal Bilimler Öğrenci Kongresi (KAPSOSBİL 2020)'nde bildiri olarak sunulmuştur.

² Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, ercan@nevsehir.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8304-6482

³ Türkçe Öğretmeni, MEB, turkceci87@gmail.com, ORCID: 0000-0002-9847-5500

1. Giriş

Günlük yaşam düşünüldüğünde duygu ve düşüncelerin genelinin dil ile anlatıldığı aşikârdır. Dil sayesinde kendimizi daha iyi ifade etme, fikirlerimizi başkalarına kolayca aktarma imkânı bulabiliriz. Böyle bir durumda geniş bir kültürel bir zenginliğe sahip olan Türkçe'nin bizler için ne kadar gerekli ve değerli olduğunu da tespit etmek, bu dilin değerini anlamamızı daha kolay hale getirecektir. Dilin önemini göstermek için bu alanda çalışma yapan birçok dilbilimci mevcuttur. Dilimizin değerini bilen ve en iyi anlatan dilbilimcilerden olan Fuat Bozkurt'a göre dil; bir haberleşme vasıtasıdır, ama farklı farklı dillerin kendilerine özgü bir düzenleri ve yapıları bulunmaktadır. "Bu dünya çağların akışı içerisinde o ulusun geçmişi ile birlikte olgunlaşmıştır. Dil varlığı bütün dil evrenini kapsar. Sözcükler, atasözleri, deyimler, tekerlemeler, ikilemeler bunların tümü dil varlığının içine girer. Dil varlığı sözvarlığının ötesinde derin bir zenginliktir "(Bozkurt, 2017, s. 224). Bu zenginliğin herkes tarafından değerinin bilinmesi ve korunması gerekmektedir. Dilimizin değerini bilmek için onu doğru öğrenerek ve öğretme yoluna gidip, gelecek kuşaklara kültürel bir değer olarak aktarma zorunluluğumuz bulunmaktadır. Bir nevi Türkçeye yani Türk diline sahip çıkmak, öncelikle akademisyenlerin, eğitimcilerin ve öğrencilerle birlikte Türk milletinin asli görevidir demek yanlış olmaz. Bir toplumun dilinin öğrenilmesi ve öğretilmesi, o toplumun bilimsel, kültürel, sanatsal, siyasal ve askeri alanlarda meydana getirdiği medeniyet ürünlerinin dünyayı etkilemesi sonucunda zorunlu hâle gelir (Şengül, 2014, s. 325).

Günümüzde Türkçe de belli başlı ve konuşur sayısı anlamında dünyada önemli bir noktada duran ve başka milletlere öğretilen diğer dillerin öğretimine benzer şekilde yabancı öğrencilere öğretilmektedir. Türk dilinin yabancılara öğretimine kökeni, Türklerin dünya sahnesine çıktığı Orta Asya topraklarına kadar uzanmaktadır (Aykaç, 2015, s. 164). Orta Asya'da sürekli iletişim halinde olan Türk boyları arasında birbirlerine dil öğretimi gerçekleşmiştir. Aynı zamanda her dönemde mücadele edilen ve iletişim kurularak ilişkiler geliştirilen Çinlilere de Türk dilini öğretme ve Çinlilerden dil öğrenme şeklinde başlayan kültür aktarımı günümüze kadar farklı ülkelerde, farklı uygarlıklara karşı da devam etmiştir (Biçer, 2012, s. 109). Türklerin atlı göçebe kültürüne sahip olmaları ve yalnızca buldukları bölgede barınmayıp Orta Asya dışında başka coğrafyalara sürekli göç etmeleri de dünyanın birçok bölgesinde Türk dilinin ve kültürünün yayılmasını kolay hâle getirmiştir (www.kulturportali.gov.tr, 2020). Son yıllarda Türkiye'ye doğru yaşanan göçler, mülteci akımları, Ortadoğu ve Türk dünyası üzerinde Türkiye'nin etkisinin ve etkinliğinin artması da ikinci bir dil olarak Türkçe öğrenmeyi farklı milletlere mensup kişiler için zorunluluk doğurmuştur (Çakmak, 2014, s. 178). Türkçe biraz önce ifade edilen sebeplerden dolayı dünya üzerinde her geçen gün konuşur sayısını artıran ve öğrenilmek istenen bir dil olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu noktada yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, Türk kültürünün aktarılmasının ve öğretilmesinin önemli bir boyutunu da ortaya koymaktadır. Bir dili öğretirken veya başka bir dil öğrenilirken o dilin belli başlı inceliklerini, ayrımlarını, kalıp yapılarını ve kültürel öğelerini bilmek gerekir (Alpar, 2013, s. 95).

Dünyada dil öğretimi farklı milletlerde değişik yöntem, etkinlik ve materyallerle gerçekleştirilirken, bu süreçte birçok toplum için en fazla kullanılan temel kaynaklar genelde kitaplar olmuştur. Yabancılara Türkçe öğretimi için de ders kitapları en kolay ulaşılabilen materyallerdir. Bir dili öğretmeyi ve o dile ait bilgilerin öğrencilere kazandırılmasını amaçlayan ders kitaplarının genelinde o toplumun dil bilimsel öğeleriyle birlikte aynı zamanda, kültürel unsurlarına da mutlaka yer verilir. Kültür olmadan dil öğretmek ve öğrenmek çabası eksik olur (Yusufoğlu, 2017, s. 14). Türk toplumunun da kültürel değerleri, gelenek ve görenekleriyle birlikte ortak dili olan Türkçede kendini

göstererek gün yüzüne çıkmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi yapılırken önemli bir unsur da kültür aktarımı konusudur. Bu noktada kültür aktarımı olmadan gerçekleştirilen dil öğretiminin eksik kalacağı düşünülmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitaplarında, Türkçe öğretim setlerinde, dinleme etkinliklerinde ve çalışma yapraklarında kültürümüzü içeren unsurlara yer verilmiştir. Ders kitapları Türkçeyi yabancılara öğretirken, kültür aktarımı da bu kitaplar aracılığıyla gerçekleştirilir. Kültürel değerlerimizi en iyi yansıtan yazılı ve sözlü unsurların başında ise atasözleri ve deyimler gelmektedir (Mutlu, 2016, s. 246). Atasözü ve deyimler, Türk milleti gibi köklü bir geçmişe sahip olan ve yüzlerce yıllık tarihi bir mirası içerisinde barındırabilen milletlerin, kendi içlerinden çıkarıp dünyaya sunabildikleri kültürlerini, o dili öğrenenlere aktarmalarında ve öğretmelerinde birer vasita görevi üstlenirler. Türkçede olduğu gibi başka milletlerin dillerinde ve dolayısıyla kitaplarında da kendilerine özgü atasözleri ve deyimleri mutlaka yer alır. Kültür aktarımı için bu kalıp yapılara her toplumun mutlaka ihtiyacı vardır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için birçok öğretim seti hazırlanmıştır. Belli başlı dil öğretim setleri içerisinde yer alan Yedi İklim Türkçe, İstanbul Yabancılar için Türkçe, Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe, Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe, İzmir Yabancılar için Türkçe adıyla hazırlanmış benzer Türkçe öğretim setlerinde, dil ve kültür öğretimi amacıyla atasözleri ve deyimler kullanılmıştır. Günlük dildeki konuşmalar bu öğretim setlerinde de yer alırken atasözleri ve deyimler sayesinde kültürel birikimimiz de ortaya koyulabilmektedir. Bu sebeple, Türkçe öğretimi amacıyla kullanılan öğretim setleri içerisinde Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı (C1) araştırma dokümanı olarak seçilmiştir. Kitapta yer alan 8 temanın kendi içerisinde bölümlere ayrıldığı ve Avrupa Dil Gelişim Dosyasına da uygun olarak; her bölümde “dinleme, okuma, konuşma ve yazma” dil becerilerine yönelik çalışmalara yer verildiği gözlemlenmiştir.

Tüm dünyada dil öğretimiyle ilgili mutlak başarıyı yakalamanın yöntem ve tekniklerinin araştırıldığı bir dönemde Avrupa da gelişmelere kayıtsız kalmamış ve bu kıta genelinde dil öğretiminin daha başarılı ve etkin olabilmesi için Avrupa Konseyi, Dil Politikaları Birimince, Avrupa Dil Gelişim Dosyası (ELP) projesi yürürlüğe konulmuştur. Projeye ilgili olarak 15-17 Ekim 2000 tarihleri arasında Polonya'nın Cracow şehrinde gerçekleştirilen Eğitim Bakanları Daimi Konferansı bitiminde imza altına alınan sonuç bildirgesiyle, bu konseye üye olan bütün ülkelerde ELP'nin uygulamaya koyulması kararlaştırılmıştır. Avrupa Dil Gelişim Dosyası (ELP) sayesinde yabancı dil öğretiminde temel dil becerileri olan “dinleme, konuşma, okuma ve yazma” becerilerinin Avrupa genelinde yabancı dil öğrenenlere yeterli derecede kazandırılırken ve sağlıklı bir dil öğretimi de yapılabileceği öngörülmektedir (Güneyli & Demirel, 2006, s. 110). Avrupa Dil Gelişim Dosyasına göre; Avrupa'da var olduğu düşünülen dil ve kültür çeşitliliği onun önemli bir niteliği olma özelliğini korumakta ve kültürel zenginlik göstergesi kabul edilmektedir (Demirkan, 2008, s. 27).

2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel hedefi, Yedi İklim Türkçe Ders Kitabında (C1) kullanılan atasözü ve deyimleri tespit ederek onların kültür aktarımında üstlendikleri görevleri ortaya koymaya çalışmaktır. Belirlenen hedefe yönelik olarak aşağıdaki alt hedefler tayin edilmiş ve çalışma bu doğrultuda şekillendirilmeye çalışılmıştır.

- 1- Bu ders kitabındaki atasözü ve deyimlerin sayısını belirlemek,
- 2- Kitapta kullanılan atasözü ve deyimlerin kültür aktarıcılığı görevlerini göstermek,

3- Dil öğretiminin C1 seviyesindeki bir kitabında kullanılan atasözü ve deyimlerin tema dağılımı dengesini inceleyerek, bu söz gruplarının kültür aktarıcılığı görevleri olup olmadığını belirlemeye çalışmaktır.

3. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Yunus Emre Enstitüsü-Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı(C1) içeriğinde bulunan atasözleri ve deyimlerin belirlenmesi,
- Kitapta kullanılan atasözü ve deyimlerin kültür aktarımındaki görevlerinin tespit edilmesi, konularıyla sınırlıdır.

4. Araştırmanın Yöntemi

4.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi olan doküman analizine yer verilirken önce literatür taraması yapılarak verilere ulaşılmış daha sonra ise belgesel tarama tekniğinden faydalanılmıştır. Doküman analiz metodu, belgesel tarama ya da belgesel gözlem isimleriyle de anılır. Belgesel tarama tekniği ile elde bulunan belge ve kayıtlar incelenerek sonuçlara ulaşılmıştır. Belgesel tarama tekniği iki hedefi gerçekleştirmek için kullanılabilir. Bunlar; genel bir tarama yapmak ve içerik analizini gerçekleştirmektir (Yıldırım & Şimşek, 2008, s. 86) İçerik çözümlemesi yoluyla ulaşılan sonuçlar ve yapılan araştırma sonucunda elde edilen verilerden hareketle atasözleri ve deyimler öncelikle tespit edilmiştir. Daha sonra ise bu, atasözleri ve deyimlerin kültürel özellikleri incelenmiştir. "Kitap – Tema– Bölüm- Metin" ekseninde bu kalıp yapılar tablolara yerleştirilerek analizi kolaylaştırılmış ve bulgular kısmı için veri sağlanmıştır. Yabancılar Türkçe öğretimi için hazırlanmış Yunus Emre Enstitüsü- Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı (C1)'de yer alan deyim ve atasözleri incelenmiş ve bu kalıp ifadelerin kültür aktarımı araştırılmıştır.

4.2. Araştırma Dokümanı

Araştırmanın alanını, yabancılar Türkçe öğretimi için hazırlanan Türkçe setleri meydana getirmektedir. Araştırmanın örneklemini ise; Yunus Emre Enstitüsü- Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı (C1) oluşturmaktadır.

4.3. Araştırma Sürecinin İşleyişi

Bu çalışmada ulaşılan veriler, Yunus Emre Enstitüsü- Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı (C1)'ndeki okuma- dinleme metinleriyle, soru-cevap, yazma ve değerlendirme etkinliklerinden elde edilmiştir. Araştırmada ele alınan ders kitabındaki, deyim ve atasözlerinin belirlenmesi için elektronik ortamda pdf şekillerine ulaşılmış, dinleme metinleri ise mp3 dosyası olarak dinlenerek analizleri yapılmıştır. Kitapta tespit edilen atasözü ve deyim olabileceği düşünülen kalıp yapılar, TDK çevrimiçi sözlükten yararlanılıp doğrulukları kontrol edilerek, atasözü ve deyim olup olmadıkları belirlenmeye çalışılmıştır. İçerisinde eylem bulunduran deyimler de aldığı eklerle değil mastar haliyle belirtilerek deyim oldukları gösterilip, toplam atasözü ve deyim sayısı bu doğrultuda oluşturulan tabloda ifade edilmiştir.

4.4. Verilerin Çözümlemesi

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemine başvurulmuştur. Nitel bir gözle yapılan çalışmalarda gözlem yapma, görüşme gerçekleştirme ve doküman çözümlemesi gibi farklı kaynaklar kullanılarak

ulaşılan veriler önce incelenir ve daha sonra bu veriler gruplandırılarak bulgulara ulaşılır (Büyüköztürk, ve diğerleri, 2017, s. 259). Araştırma sürecinde nitel araştırma çalışmalarında kullanılan yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılarak bulgular elde edilmiştir.

Çalışmada Yunus Emre Enstitüsü- Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı(C1) incelenmiştir. Araştırma sonucunda ulaşılan atasözleri ve deyimler bulgular kısmındaki tabloda sayısal bir veri olarak ifade edilmiştir.

5. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı

Yabancılar Türkçe öğretiminin temelinde Türk kültürünün öğretimi vardır. Türkçenin kuru dil bilgisini, sözcük yapısını, cümle kuruluşlarını vb. gösterip, sadece anlatım yaparak gerçekleştirilecek dil öğretim işinde; Türk kültürünü göstermeden Türkçe öğretmeye çalışmak, havanda su dövmek gibi boş bir çalışma olacaktır. Hiçbir millet yoktur ki diliyle kültürel özelliklerini ortaya koymasın. Yabancılar Türkçe öğretirken illaki bütün kültürümüzü aktaracağız her şeyi öğreteceğiz demek de, tamamen her şeyi kendi haline bırakmak da yanlıştır. Yeterli seviyede kültürel değerlerimiz öğretilmeye çalışılarak, yabancı öğrencilerin sevebileceği ve ilgiyle takip edecekleri, öğrenmeye karşı olumlu bir istek duyacakları bir dil öğretme faaliyeti yürütülmelidir (Yurtseven Yılmaz & Gülçiçek Esen, 2016, s. 89). Türk kültürünü oluşturan değerlerimiz: dil, din, tarih, sanat, dünya görüşü, gelenek ve göreneklerimizdir. Bu kültürel unsurlarımız; yabancılar Türkçe öğretimi setlerinde yer alırken, Türkçenin atasözleri ve deyimlerinde, cümlelerinde, söz gruplarında hatta tek bir kelimedede bile varlığını gösterebilmektedir (Pehlivan, 2007, s. 9). Yabancılar Türkçe öğretimi yapılırken kullanılacak ders araç-gereçlerinde, gerçekleştirilecek faaliyet ve çalışmalarda; öğrencilerin kültürümüzü en iyi şekilde öğrenmelerini sağlayacak bir ortam oluşturulmalıdır. Türkçenin zenginliğini görerek dil öğrenen yabancı bireyler, kültürel değerlerimizi de benimseyecek ve böylece dil öğretimi yoluyla kültür aktarımı gerçekleşip, amacına ulaşacaktır (Akpınar, 2010, s. 51)

5.1 Atasözleri ve Deyimlerin Kültür Aktarımına Katkısı

Yabancı dili öğrenen kişinin sosyal uyumunun sağlanması, dilini öğrendiği toplumun kültürünün de o kişiye aktarılmasını sağlar. Sosyal uyum, kültürlenmeyi kolaylaştırırken, bu uyumun sağlanmasında ve dil öğretiminin sıkıcılıktan uzaklaşarak daha zevkli bir öğretim şekline dönüşmesinde atasözleri ve deyimler önemli bir görev üstlenirler (Bulut, 2013, s. 571). Kültür aktarımının herkesçe bilinen yüzünü değil, az bilinen gizli bir görevini üstlenen atasözleri ve deyimler, sadece belirli şekilsel nitelikleri içinde barındıran basit anlamlar taşıyan sözcük grupları veya tümceler olmadığı düşünülmektedir. Peki, nedir bu söz grupları? Atasözleri ve deyim dediğimiz yapılar, dilin buz dağının altında yer alan bölümünde kendini gösteren ve değişik anlamlar içeren, aynı kültürü taşıyan insanların onlara yükledikleri anlamsal şifrelerle yaşayan ve başkalarına aktararak varlığını devam ettiren sözlü kültür ürünleridir (Kalfa, 2013, s. 173).

Yabancı dil öğretiminde, atasözü ve deyimlerin amacına uygun şekilde yeterli ve ilgi çeken bir anlatımla aşamalı olarak kullanılması gerekir. Bu durum dil öğrenen kişiye kolaylık oluşturacağı gibi o dile ait kültürün aktarımını da sağlayacaktır (Erdoğan, 2019, s. 5). Atasözleri ve deyimler hem dilimiz açısından hem de kültürel birikim yönünden mutlak bir değer taşırlar. Bu söz hazineleri, taşıdıkları değerler ortaya koyulması aşamasında o lisanı kullanan milletin hayat dinamiklerinin ortaya çıkarılması için hem eğitsel hem de toplumsal öneme sahip yapılar olarak üzerlerine düşen görevi yerine getirerek, dilin kültür aktarıcılığı rolünü de önemli katkı sunarlar (Tabak & Göçer, 2014, s. 156).

6. Bulgu ve Yorumlar

6.1. Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (C1) Bulguları

Tez çalışması için yapılan ders kitabı incelemesinde ulaşılabilen deyim ve atasözlerine yönelik bulgular tabloleştirilmiş ve aşağıda verilen tablolarda verilerin bir kısmı da makale çalışması için kullanılmıştır.

Tablo 6.1.1. *Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (C1) 1.Ünite Atasözleri*

Kitap Adı	Kitap S.	Atasözünün Yer aldığı Ünite / Konu / Metin veya Çalışma	Atasözü	Sayfa No
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	1. Ünite / Spor / C. Sağlıklı Yaşam İçin Spor	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Sağ baş yastık istemez ❖ Sağlık varlıktan yeğdir. ❖ Hasta olmayan sağlığın kadrini ilmez ❖ Hastalık kantarla girer gramla çıkar. ❖ Mide hastalığının evi, perhiz tedavinin başıdır ❖ Güneş girmeyen eve doktor girer. ❖ Ayağını sıcak tut, başını serin; gönlünü ferah tut, düşünme derin. ❖ Can boğazdan gelir. ❖ Hekimsiz, hâkimsiz yerde oturma. 	31

Tablo 6.1.2. *Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (C1) 1.Ünite Deyimler*

Kitap Adı	Kitap S.	Deyimin Yer aldığı Ünite / Konu / Metin veya Çalışma	Deyimler	Sayfa No
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	1. Ünite / Spor / A. Daha Hızlı, Daha Yüksek, Daha Güçlü: Olimpiyatlar / Olimpiyatların Öyküsü	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Derece elde etmek ❖ Elde etmek ❖ Elden ele geçmek 	10-11
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	1. Ünite / Spor / A. Daha Hızlı, Daha Yüksek, Daha Güçlü: Olimpiyatlar / Ne Zaman, Nerede?	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Başarı göstermek ❖ Emanet etmek ❖ Ziyaret etmek 	16
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	1. Ünite / Spor / B. Spor Çeşitleri / Türkiye Destan Yazdı (Dinleme)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Havlu atmak ❖ Destan yazmak ❖ Kırmızı kart görmek ❖ Tadını çıkarmak ❖ Eli ayağı titremek ❖ Yerinde duramamak 	20
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	1. Ünite- Spor / B. Spor Çeşitleri / 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Elde etmek ❖ Başarıya imza atmak 	22

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	1. Ünite / Spor / C. Sağlıklı Yaşam İçin Spor / Sporcular Nasıl Beslenir?	❖ Not etmek ❖ İhtiyaç duymak ❖ Kilo almak	26
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	1. Ünite / Spor / C. Sağlıklı Yaşam İçin Spor / Egzersiz Neden Bu Kadar Yararlı?	❖ Tepki vermek ❖ Elden ayaktan düşmek ❖ Ele güne muhtaç olmak	28
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	1. Ünite / Spor / Sağlıklı Yaşam İçin Spor / Sporcular Nasıl Beslenir?	❖ Tepki vermek ❖ Fark etmek ❖ Davet etmek	30
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	1. Ünite / Spor / Sağlıklı Yaşam İçin Spor / Elvan Abeylegesse (Değerlendirme)	❖ Fark etmek ❖ Soluk soluğa kalmak ❖ Gurur duymak	33

Tablo 6.1.3. Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (C1) 2.Ünite Deyimleri

Kitap Adı	Kitap S.	Deyimin Yer aldığı Ünite / Konu / Metin veya Çalışma	Deyimler	Sayfa No
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	2. Ünite / Değişen Dünya / A. Düünden Bugüne / Pekinden Londra'ya	❖ Yol açmak ❖ Neden olmak ❖ Adını vermek ❖ Yer almak ❖ El değiştirmek ❖ Gündeme gelmek	36
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	2. Ünite / Değişen Dünya / A. Düünden Bugüne / İşaretleyelim (Etkinlik)	❖ Meydana getirmek ❖ Tanıklık etmek ❖ Maruz kalmak ❖ Ortaya çıkarmak ❖ El değiştirmek	38
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	2. Ünite / Değişen Dünya / A. Düünden Bugüne / İpek Yolundan Marmaray'a	❖ Gün saymak ❖ Hizmete girmek ❖ Dikkatini çekmek ❖ Dile getirmek ❖ Karar vermek	40
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	2. Ünite / Değişen Dünya / A. Düünden Bugüne / Deveyle 22 Yıl Seyahat (Dinleme) – Uçuş Sendromu (Dinleme)	❖ Yerini almak ❖ Yer vermek ❖ Harekete geçmek ❖ Yok olmak ❖ Tehdit etmek ❖ Neden olmak ❖ Ciddiye almak ❖ Yol açmak	41-42
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	2. Ünite / Değişen Dünya / B. Neredeyim? / İki Otobüs Meraklısının Serüveni	❖ Akla gelmek ❖ Yer almak ❖ Ortaya çıkmak ❖ Dikkat çekmek ❖ Hayal kurmak ❖ Ziyaret etmek	43-45

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	2. Ünite / Değişen Dünya / C. Yakın Gelecek / Yapay Zekâ (Dinleme)	❖ İdare etmek ❖ Karar vermek ❖ Tatmin etmek ❖ İdare etmek ❖ Yol göstermek ❖ Örnek vermek ❖ ... hâline gelmek	49
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	2. Ünite / Değişen Dünya / C. Yakın Gelecek / Yıkanacak Giysilerin Hazırlanması	❖ Neden olmak ❖ Maruz kalmak ❖ Yol açmak	51
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	2. Ünite / Değişen Dünya / C. Yakın Gelecek / Antakya	❖ Gözler önüne sermek ❖ Davet etmek	52
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	2. Ünite / Değişen Dünya / C. Yakın Gelecek / Değerlendirme	❖ Önüne geçmek ❖ Göz ardı etmek ❖ Yer vermek	53

Tablo 6.1.4. *Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (C1) 3. Ünite Atasözleri*

Kitap Adı	Kitap S.	Atasözünün Yer aldığı Ünite / Konu / Metin veya Çalışma	Atasözü	Sayfa No
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / A. Sözlerin Gizemi	❖ Azla yetinmeyen çoğu hiç bulamaz.	57
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / C. Hayalden Mecaza / Tatlı Dil	❖ Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.	67

Tablo 6.1.5. *Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (C1) 3. Ünite Deyimler*

Kitap Adı	Kitap S.	Deyimin Yer aldığı Ünite / Konu / Metin veya Çalışma	Deyimler	Sayfa No
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / A. Sözlerin Gizemi / Tarihten Hazır Cevaplar	❖ Küçük düşürmek ❖ İstifini bozmamak ❖ Gizli tutmak ❖ Cevabı dikmek ❖ Layık görmek	56
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / A. Sözlerin Gizemi / Dilin Tadı (Dinleme)	❖ Tat vermek ❖ Can sıkmak ❖ Kendini göstermek ❖ Dile getirmek ❖ Düzen vermek ❖ Tadına varmak ❖ Bir araya getirmek	58
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / A. Sözlerin Gizemi / Dilin Önemi	❖ Ele almak ❖ Gözden geçirmek ❖ Gereği gibi ❖ Yoldan çıkmak	60
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / B. Sazın ve Sözün Ustaları / Yaşayan İnsan Değeri (Dinleme)	❖ Türkü söylemek ❖ Dünyaya gelmek ❖ Kaleme almak ❖ Rol almak	61
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / A. Sözlerin Gizemi / Dilin Önemi	❖ Hayret etmek	

Türkçe Ders Kitabı		Dünyası / B. Sazın ve Sözün Ustaları / Lambada Titreyen Alev Üşüyor	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Hâl hatır sormak ❖ Rıza göstermek ❖ Dillere destan olmak ❖ Yerini almak ❖ Bir köşeye koymak ❖ Uygun görmek ❖ Cankulağı ile dinlemek ❖ Dünyaya gelmek 	62
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / B. Sazın ve Sözün Ustaları / Lambada Titreyen Alev Üşüyor	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Faydalı olmak ❖ Başı derde girmek ❖ Müsaade etmek ❖ Aklına takılmak ❖ Nükte yapmak ❖ Gözleri dolmak ❖ Yolcu etmek ❖ Gözü ilişmek ❖ Rahatsızlık vermek ❖ Ebediyete intikal etmek ❖ Haber vermek ❖ Gönünden geçirmek 	63
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / B. Sazın ve Sözün Ustaları / Hayata Yön Veren Sözler	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Yön Vermek ❖ Acı çekmek (duymak) ❖ Yok olmak ❖ Sınıfta kalmak 	65
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / C. Hayalden Mecaza / Aşk Mektupları (Dinleme)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Cevapsız bırakmak ❖ Yüreğine ateş düşmek ❖ Canı sıkılmak ❖ Deli gibi ❖ Gurur duymak ❖ Cevapsız kalmak ❖ Kendini beğendirmek ❖ Küçük düşmek ❖ Yolunu beklemek ❖ Başına gelmek ❖ Musallat olmak ❖ (bir şey) elden gitmek 	66
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / C. Hayalden Mecaza / Tatlı Dil	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Can yakmak ❖ Kalp (kalbini) kırmak ❖ Şeytan görsün yüzünü ❖ Bucak bucak kaçmak ❖ Gönül yıkmak 	67
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / C. Hayalden Mecaza / Kış Günü- Gönül Alma Sanatı	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Gözü takılmak ❖ Gönül almak 	69
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / C. Hayalden Mecaza / Sözcükleri Yanlış Anlamda Kullanma- Aşk	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Yol açmak ❖ Kendini bilmek ❖ Sevgi beslemek 	70

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / C. Hayalden Mecaza / Kelimelerin Gizli Dili	❖ Açıklığa kavuşturmak ❖ Dikkat çekmek	71
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	3. Ünite / Kelimelerin Büyülü Dünyası / C. Hayalden Mecaza / Kendimi Değerlendiriyorum	❖ Yer almak ❖ Kaleme almak	72

Tablo 6.1.6. *Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (C1) 4.Ünite Atasözleri*

Kitap Adı	Kitap S.	Atasözünün Yer aldığı Ünite / Konu / Metin veya Çalışma	Atasözü	Sayfa No
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / B. Bitkiler / Çiçek Kültürü (Dinleme)	❖ Dikensiz gül olmaz	83

Tablo 6.1.7. *Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (C1) 4.Ünite Deyimler*

Kitap Adı	Kitap S.	Deyimin Yer aldığı Ünite / Konu / Metin veya Çalışma	Deyimler	Sayfa No
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / A. Hayvanlar / Hayvanlar Âlemi	❖ Yer değiştirmek ❖ Sabit olmak ❖ Örnek vermek ❖ Tehdit etmek ❖ Göz önüne almak	74
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / A. Hayvanlar / Hayvan Davranışlarının İnsandaki Görünümleri	❖ Kedi gibi dört ayak üzerine düşmek ❖ Zarar görmek ❖ İşi yolunda gitmek ❖ Tırnak göstermek ❖ Köpek gibi ❖ Pes etmek ❖ Aslan kesilmek ❖ Elde etmek ❖ Kuzu gibi	76
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / A. Hayvanlar / Aslan Payı-Benzerlikler	❖ Dört ayak üstüne düşmek ❖ Aslan payını almak ❖ Maymun iştahlı olmak ❖ Koyun gibi davranmak ❖ Harekete geçirmek ❖ İstifini bozmamak ❖ Peşinde koşmak ❖ Serbest bırakmak	77
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / A. Hayvanlar / İnci Kefali	❖ Göç etmek (eylemek) ❖ Yola çıkmak	78
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / A. Hayvanlar / Kelaynak	❖ Sadık kalmak ❖ Nesli tükenmek	80
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / B. Bitkiler / Oksijen Makineleri	❖ Meydana getirmek ❖ Meydana gelmek	81
Yedi İklim	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / B.	❖ Meydana gelmek	82

Türkçe Ders Kitabı		Bitkiler / Birlikte Yaşama ve Geçinme Şekilleri	❖ Yer değiştirmek	
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / B. Bitkiler / Çiçek Kültür (Dinleme)	❖ Elde etmek ❖ Gül gibi ❖ Gül gibi bakmak ❖ Gül gibi geçinmek ❖ Üstüne gül koklamamak ❖ Çiçek gibi ❖ El bebek gül bebek ❖ Talibi çıkmak ❖ (bir işte) Yer almak ❖ Dile getirmek ❖ Mesaj vermek	83
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / B. Bitkiler / Kardelen Çiçeğinin Hikâyesi	❖ Dile getirmek ❖ İfade etmek ❖ Hayran olmak ❖ Ümidini kaybetmek ❖ Boynunu bükmek ❖ Sözüünü tutmak	84
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / C. Modern Hayat ve Canlılar Âlemi / Tutsaklık mı Koruma mı?	❖ Hayran olmak ❖ Elllerinden almak ❖ Karşı karşıya olmak ❖ Koruma altına almak ❖ Gözle görülür hale gelmek	86
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / C. Modern Hayat ve Canlılar Âlemi / İsim Bulma Sanatı (Dinleme)	❖ Zarar vermek ❖ Söz konusu olmak ❖ Üstesinden gelmek ❖ Değme gitsin ❖ Rengi atmak ❖ Dilinden anlamak ❖ İçini dökmek ❖ İlgisini çekmek ❖ Heyecan vermek ❖ Farkına varmak ❖ Kendini vermek	87
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / C. Modern Hayat ve Canlılar Âlemi / Deyimlerle Anlamlarını Eşleştirelim-Ağacın Dalı	❖ Arı kovarı gibi işlemek ❖ Kuş sütüyle beslemek ❖ Turnayı gözünden vurmak ❖ Deveye hendek atlatmak ❖ Çiçeği burnunda olmak ❖ Güllük gülistanlık olmak ❖ Başında kavak yeli esmek ❖ Çam devirmek ❖ Zıyan olmak ❖ Meydana getirmek	88

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / C. Modern Hayat ve Canlılar Âlemi / Dil İncelik İster	❖ Neden olmak ❖ Zarar vermek ❖ Yol açmak	89
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / C. Modern Hayat ve Canlılar Âlemi / Aptal Puma Sendromu-Şerbet	❖ Heyecan vermek ❖ Elde etmek ❖ İkrâm etmek	90
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	4. Ünite / Canlılar Âlemi / C. Modern Hayat ve Canlılar Âlemi / Yeryüzünün Süzgeçleri	❖ Zarar görmek ❖ Yok olmak ❖ Elinden geleni yapmak ❖ Zarar vermek ❖ Sahip çıkmak	91

Tablo 6.1.8. Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (C1) 5. Ünite Deyimler

Kitap Adı	Kitap S.	Deyimin Yer aldığı Ünite / Konu / Metin veya Çalışma	Deyimler	Sayfa No
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	5. Ünite / Tarihe Yolculuk / A. Yazının Macerası / Dilimizi Yazıyoruz ve Okuyoruz (Dinleme)	❖ İlgi duymak ❖ Meydana gelmek ❖ Ortaya koymak	94
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	5. Ünite / Tarihe Yolculuk / A. Yazının Macerası / Orhon Yazıtları	❖ (Bir işte) yer almak ❖ (Birin) adını taşımak	98
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	5. Ünite / Tarihe Yolculuk / B. Medeniyetler / Maya Medeniyeti (Dinleme)	❖ Sona ermek ❖ Dikkat çekmek ❖ İçine almak ❖ Sona ermek ❖ Dikkat çekmek ❖ İlgi çekmek	100
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	5. Ünite / Tarihe Yolculuk / B. Medeniyetler / Maya Deyince Akla O Gelir	❖ Ortaya koymak ❖ (Bir işte) yer almak ❖ Dikkat çekmek	101
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	5. Ünite / Tarihe Yolculuk / B. Medeniyetler / Boğaziçi Köprüsü	❖ Temel atmak ❖ İlgi göstermek ❖ Son vermek ❖ Yüreği ağzına gelmek	104
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	5. Ünite / Tarihe Yolculuk / C. Kilometre Taşları / Sultan Şairler (Dinleme)	❖ Eğitim almak ❖ (bir işte) yer almak ❖ İlgi göstermek ❖ Teşvik etmek ❖ Yer tutmak ❖ Dikkat çekmek	106
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	5. Ünite / Tarihe Yolculuk / C. Kilometre Taşları / Büyük Üstatlar - Kaşgarlı Mahmut/Ali Kuşçu	❖ Kendini vermek ❖ Not tutmak ❖ Gözden geçirmek ❖ Ele geçmek ❖ Ders vermek ❖ İlgi duymak ❖ Yola çıkmak	107

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	5. Ünite / Tarihe Yolculuk / C. Kilometre Taşları / Büyük Üstatlar - Uluğ Bey	❖ Başına geçmek ❖ Hüküm vermek ❖ Temel atmak ❖ Adını taşımak	108
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	5. Ünite / Tarihe Yolculuk / C. Kilometre Taşları / Büyük Üstatlar - Uluğ Bey (Deyim Etkinliği)	❖ Adını taşımak ❖ Ayakta tutmak ❖ Baş koymak ❖ El atmak ❖ Ele geçmek ❖ Gözden geçirmek ❖ Göz koymak ❖ Gözü olmak ❖ Hüküm sürmek ❖ Hüküm vermek ❖ Kendini vermek ❖ Son şeklini vermek ❖ Temel atmak ❖ Yerine koymak ❖ Yerinde olmak	109
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	5. Ünite / Tarihe Yolculuk / C. Kilometre Taşları / Rosetta Taşı	❖ Hüküm sürmek ❖ İlgisini çekmek ❖ Kanaat getirmek ❖ Eline geçmek ❖ Gözden geçirmek ❖ Göz ardı etmek	111

Tablo 6.1.9. *Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (C1) 6.Ünite Deyimler*

Kitap Adı	Kitap S.	Deyimin Yer aldığı Ünite / Konu / Metin veya Çalışma	Deyimler	Sayfa No
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	6. Ünite / Bilimin Gözüyle / A. Sempozyuma Hazırlık / Sempozyum ve Bildiri	❖ Ele almak ❖ Ortaya koymak ❖ Kaleme almak ❖ Yerinde olmak ❖ (bir işte) yer almak ❖ Bağlı kalmak ❖ İleri sürmek ❖ Yer vermek	114
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	6. Ünite / Bilimin Gözüyle / A. Sempozyuma Hazırlık / Sempozyuma Ulaşım (Dinleme) - VI. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Açılış Konuşması (Dinleme)	❖ Ele almak ❖ Işık tutmak ❖ Ortaya koymak ❖ Katkıda bulunmak	117-119
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	6. Ünite / Bilimin Gözüyle / B. Sempozyuma Günleri / Yabancılar Türkçe Öğretiminde Yunus Emre Enstitü Modeli (Saraybosna Örneği)	❖ Karar almak ❖ Yer vermek	120
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	6. Ünite / Bilimin Gözüyle / B. Sempozyum Günleri / Bir Sempozyum Yap...	❖ Geri durmak ❖ İş yapmak ❖ Masrafa girmek	122

			❖ Yakınlık kurmak ❖ Ortaya koymak ❖ Özen göstermek	
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	6. Ünite / Bilimin Gözüyle / B. Sempozyum Günleri / Kültürel Karşılaştırmalar Sempozyumu (Dinleme)	❖ İlgi çekmek ❖ Ele almak ❖ Akla gelmek ❖ Gözden geçirmek ❖ Bir araya gelmek ❖ Haberi olmak	123
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	6. Ünite / Bilimin Gözüyle / C. Bildiri Sunuyorum / Türk-Boşnak Halk Kültürünün Ortak Unsurları	❖ Ortaya çıkmak ❖ Dile getirmek ❖ Karşılık vermek	124
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	6. Ünite / Bilimin Gözüyle / C. Bildiri Sunuyorum / Kültürel İlişkiler	❖ Işık tutmak ❖ Ziyaret etmek ❖ Bir araya gelmek ❖ Fırsat bulmak ❖ Sona ermek	128
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	6. Ünite / Bilimin Gözüyle / C. Bildiri Sunuyorum / Hulusi Behçet	❖ Dünyaya gelmek ❖ Yer almak ❖ Hayata gözlerini yummak (kapamak)	129

Tablo 6.1.10. *Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (C1) 7. Ünite Atasözleri*

Kitap Adı	Kitap S.	Atasözünün Yer aldığı Ünite / Konu / Metin veya Çalışma	Atasözü	Sayfa No
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / A. Abaküsten Bilgisayara / Arabanın Hangi Lastiği Patladı?	❖ Ramazan'da yalan söyleyenin yüzü bayramda kara olur. ❖ Ardicın közü olmaz, yalancının sözü olmaz. ❖ Yalancının evi yanmış, kimse inanmamış. ❖ Yalancının mumu yatsıya kadar yanar. ❖ El eliyle yılan tutan, yarısını yalan tutar.	138
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / C. Hayatımızdaki Sayılar / Kültürümüzde Sayılar	❖ Er oyunu üçe kadar. ❖ Balık ile misafir üç gün sonra kokmaya başlar.	145
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / C. Hayatımızdaki Sayılar / Kültürümüzde Sayılar	❖ Dokuz at bir kazığa bağlanmaz. ❖ Dokuz ölç bir biç. ❖ Güzellik ondur, dokuzu dondur. ❖ Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.	146

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / C. Hayatımızdaki Sayılar / Kültürümüzde Sayılar	❖ Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır.	147
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / C. Hayatımızdaki Sayılar / Kültürümüzde Sayılar	❖ Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.	148
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / C. Hayatımızdaki Sayılar / Deyimler, Kalıp Sözcükler	❖ Dokuz at bir kazığa bağlanmaz. ❖ Dokuz ölç bir biç. ❖ Güzellik ondur, dokuzu dondur.	152

Tablo 6.1.11. *Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (C1) 7.Ünite Deyimler*

Kitap Adı	Kitap S.	Deyimin Yer aldığı Ünite / Konu / Metin veya Çalışma	Deyimler	Sayfa No
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / A. Abaküsten Bilgisayara / Sıra Sıra Boncuklardan Mini Mini Bilgisayarlara	❖ Örnek vermek ❖ Göz açıp kapayınca kadar ❖ Yok olmak ❖ Piyasaya çıkmak	132
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / A. Abaküsten Bilgisayara / Pablo Picasso ve 4 Rakamı (Dinleme)	❖ İstek duymak ❖ Gözü hiçbir şey görmemek	135
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / A. Abaküsten Bilgisayara / Satrancın Hikâyesi ve Üslû Sayılar (Dinleme)	❖ Rivayet olunmak ❖ Ders vermek ❖ Ortaya çıkmak	135
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / A. Abaküsten Bilgisayara / Matematik 'in Hayatımızdaki Yeri ve Önemi (Dinleme)	❖ Elde etmek ❖ İşe yaramak ❖ Mola vermek ❖ Ele almak ❖ Geri almak	136
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / A. Abaküsten Bilgisayara / Deli mi, Akıllı mı? - Sayılar Yalan Söylemez	❖ Fark etmek ❖ (bir işte) yer almak	137
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / A. Abaküsten Bilgisayara / Arabanın Hangi Lastiği Patladı? - Uçak Yolculuğu	❖ Geç kalmak ❖ Paniğe kapılmak	138
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / A. Abaküsten Bilgisayara / Sorunların Çözümü	❖ Panik olmak ❖ Panik yaratmak ❖ Paniğe kapılmak ❖ Gözünde büyütme ❖ Sabrı taşmak	139
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / B. Sayılar Ne Söyler? / Türkiye Bursları (Dinleme)	❖ Katkıda bulunmak ❖ Eğitim almak	142
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / B. Sayılar Ne Söyler? / Dünya	❖ Zirveye çıkmak ❖ Yer almak	144

Kitabı		Nüfusu Azalacak		
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / C. Hayatımızdaki Sayılar / Kültürümüzde Sayılar	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Meydana gelmek ❖ Karşı karşıya gelmek ❖ Üç nalla bir ata kalmak ❖ Üç aşağı beş yukarı ❖ Üçe beşe bakmamak ❖ Sözü edilmek 	145
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / C. Hayatımızdaki Sayılar / Kültürümüzde Sayılar	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Mart dokuzu ❖ Dokuz doğurmak ❖ Kırk dereden su getirmek ❖ Kırk evin kedisi ❖ Kırk kapının ipini çekmek ❖ İmdada koşmak ❖ Kırk tarakta bezi olmak ❖ Kırk bir (buçuk) kere maşallah! ❖ Kırk dereden su getirmek ❖ Kırk tarakta bezi olmak 	146
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / C. Hayatımızdaki Sayılar / Sayıların Uğuruna İnanır mısınız?	<ul style="list-style-type: none"> ❖ İyi gitmek ❖ İyi gelmek ❖ Uzak tutmak ❖ İyi gelmek ❖ Değer vermek ❖ Saygı göstermek ❖ Ciddiye almak ❖ Karara bağlamak ❖ Kendini göstermek ❖ Denk getirmek ❖ Özen göstermek ❖ İş yapmak 	149
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / C. Hayatımızdaki Sayılar / Bu Sayılar Uçaklarda Niçin Yok?	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Dile getirmek ❖ Film çekmek ❖ Değer vermek 	150
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / C. Hayatımızdaki Sayılar / Batıl İnançlar	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Etkisini göstermek ❖ Söküp atmak ❖ Kısmeti bağlanmak ❖ Yıkım olmak ❖ Kısmeti kaparmak 	151
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / C. Hayatımızdaki Sayılar / Deyimler Kalıp Sözcükler - Hakkın Kandilinde Gizli Sır İdim	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Dokuz doğurmak ❖ Kırk dereden su getirmek ❖ Kırk evin kedisi ❖ Kırk kapının ipini 	152

			çekmek	
			❖ Kırk tarakta bezi olmak	
			❖ Kırk bir (buçuk) kere maşallah!	
			❖ Dünyaya gelmek	
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	7. Ünite / Sayılarla Hayat / C. Hayatımızdaki Sayılar /Değerlendirme	❖ Hesap etmek ❖ Ortaya koymak ❖ Elde etmek ❖ Kabul görmek ❖ Çığır açmak ❖ (bir işte) yer almak ❖ Neden olmak ❖ Işık tutmak	153

Tablo 6.1.12. Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (C1) 8.Ünite Atasözleri

Kitap Adı	Kitap S.	Atasözünün Yer aldığı Ünite / Konu / Metin veya Çalışma	Atasözü	Sayfa No
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	8.Ünite-KİŞİLER, KİŞİLİKLER /A. Bilim Adamı/Barış Manço-Kazma	❖ Komşunun tavuğu, komşuya kaz görünür (karısı kız görünür) ❖ Kaz gelen yerden tavuk esirgenmez ❖ Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı (hakkı) vardır ❖ İyi gitmeyince kişinin işi, muhallebi yerken kırılır dişi	160
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	8.Ünite-KİŞİLER, KİŞİLİKLER /C. Yüz Hatları İle Karakter Okumak/ Vermeyince Mabut, Neylesin Mahmut	❖ Vermeyince mabut, neylesin Sultan Mahmut. ❖ İrmaktan geçerken at değiştirilmez. ❖ Aza kanaat etmeyen çoğu hiç bulamaz.	169

Tablo 6.1.12. Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (C1) 8.Ünite Deyimler

Kitap Adı	Kitap S.	Deyimin Yer aldığı Ünite / Konu / Metin veya Çalışma	Deyimler	Sayfa No
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	8. Ünite / Kişiler, Kişilikler / A. Bilim Adamı / Cahit ARF	❖ Rol oynamak ❖ Katkıda bulunmak ❖ Lakap takmak ❖ Elinde olmak ❖ Zamanı geçirmek ❖ Başarı göstermek ❖ Başa çıkmak ❖ Karar vermek ❖ Sona ermek ❖ Uygun görmek	156-157

			<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kaleme almak ❖ Hayata gözlerini yummak (kapamak) 	
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	8. Ünite / Kişiler, Kişilikler / A. Bilim Adamı / Cahit Arf; Bir Efsanenin Ardından	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Özen göstermek ❖ Karar vermek ❖ Rahat etmek ❖ Cesaret vermek ❖ Hayal kurmak ❖ Tırıs gitmek ❖ Yol açmak 	158-159
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	8. Ünite / Kişiler, Kişilikler / A. Bilim Adamı / Barış Manço - Kazma (Atasözleri ve Deyimler) (Dinleme)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Dili sürçmek ❖ Bir baltaya sap olamamak ❖ Yan gelip oturmak ❖ Keyif sürmek ❖ Alın teri dökmek ❖ (bir şey) ters gitmek ❖ Kusura bakmamak ❖ Hoş görmek ❖ Emek vermek ❖ Zahmet çekmek ❖ Zenzem suyu ile yıkanmak 	160
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	8. Ünite / Kişiler, Kişilikler / B. Kişiliğin Anahtarı - El Yazısı / Karalamalar ve Karakter Tahlili (Dinleme)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Adı geçmek ❖ Kontrol altına almak ❖ Göze almak ❖ Karar vermek ❖ Harekete geçmek 	161
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	8. Ünite / Kişiler, Kişilikler / B. Kişiliğin Anahtarı - El Yazısı / El Yazısı Analizi	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ele vermek ❖ Elden ele dolaşmak ❖ Elinde tutmak ❖ İhtiyaç duymak ❖ Kabul görmek ❖ Ciddiye almak ❖ Sınırlarına hâkim olmak ❖ Tepki göstermek ❖ Ortaya koymak ❖ (...) hâlini almak ❖ Neden olmak 	162-163
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	8. Ünite / Kişiler, Kişilikler / C. Yüz Hatları İle Karakter Okumak / Yüz Hatları İle Karakter Okumak	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Göze çarpmak ❖ Eğitim almak ❖ Ortaya çıkarmak ❖ Eğitim vermek ❖ İlişki kurmak 	165
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	8. Ünite / Kişiler, Kişilikler / C. Yüz Hatları İle Karakter Okumak / Bedeniniz Sizi Ele Veriyor (Dinleme)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Mesaj vermek ❖ İletişim kurmak ❖ Söz konusu olmak ❖ Devreye girmek ❖ Özen göstermek ❖ Meydan okumak 	167

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	8. Ünite / Kişiler, Kişilikler / C. Yüz Hatları İle Karakter Okumak / Kıyafetnameler	❖ Yargıya varmak ❖ Yakından tanımak ❖ Yanlış çıkmak	168
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı	C1	8. Ünite / Kişiler, Kişilikler / C. Yüz Hatları İle Karakter Okumak / Vermeyince Mabut, Neylesin Mahmut	❖ Adı çıkmak ❖ Tir tir titremek ❖ Yaka paça etmek ❖ Yoksun kalmak ❖ Ayağına getirmek ❖ Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak ❖ Boynuz isterken kulaktan olmak	169

Tablo 6.1.14. *Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı(C1) İçeriğinde Yer Alan Deyim ve Atasözleri Sayısı*

YEDİ İKLİM TÜRKÇE DERS KİTABI (C1)				
Ünite Sırası ve Adı	Bölümler		K.	K.
			Atasözü Sayısı	Deyim Sayısı
1.Ünite- SPOR	A. Daha Hızlı, Daha Yüksek, Daha Güçlü: Olimpiyatlar		-	9
	B. Spor Çeşitleri		-	11
	C. Sağlıklı Yaşam İçin Spor		9	17
2.Ünite-DEĞİŞEN DÜNYA	A. Dünden Bugüne		-	21
	B. Neredeyim		-	8
	C. Yakın Gelecek		-	13
3.Ünite-KELİMELEİN BÜYÜLÜ DÜNYASI	A. Sözlerin Gizemi		1	21
	B. Sazın ve Sözüün Ustaları		-	33
	C. Hayalden Mecaza		1	27
4.Ünite-CANLILAR ÂLEMİ	A. Hayvanlar		-	34
	B. Bitkiler		1	23
	C. Modern Hayat ve Canlılar Âlemi		-	39
5.Ünite-TARİHE YOLCULUK	A. Yazının Macerası		-	7
	B. Medeniyetler		-	15
	C. Kilometre Taşlarımız		-	42
6.Ünite-BİLİMİN GÖZÜYLE	A. Sempozyuma Hazırlık		-	12
	B. Sempozyum Günleri		-	15
	C. Bildiri Sunuyorum		-	12
7.Ünite-SAYILARLA HAYAT	A. Abaküsten Bilgisayara		5	27
	B. Sayılar Ne Söyler?		-	5
	C. Hayatımızdaki Sayılar		13	59
8.Ünite-KİŞİLER, KİŞİLİKLER	A. Bilim Adamı		4	33
	B. Kişiliğin Anahtarı		-	22
	C. Yüz Hatları İle Karakter Okumak		3	35
		Toplam	37	540

Türkçe öğrenen insan sayısı her geçen yıl artmakta ve öğretim setleri ihtiyacı ve çeşitliliği doğmaktadır. Türkçemizi, daha fazla insana öğretebilmek amacıyla bir hayli fazla sayıda öğretim seti ise, bazı kurumlar ve yayınevleri tarafından hazırlanmaktadır. Bu setler içerisinde seçilen Yunus Emre Enstitüsü-Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı (C1), bu çalışmamıza ve tez yazımındaki çalışmalarımıza kaynak teşkil etmesiyle birlikte, bu kura kadar gelebilmiş ileri seviyedeki öğrenciler için soyut kavramlara ne kadar yer verildiğiyle ilgili fikir sahibi olabilmek için örneklem olarak belirlenmiştir. Bu amaçla elde edilen bulgular aşağıda maddeler halinde listelenmiştir:

- ✓ Kitapta yer alan 8 temanın kendi içerisinde üçer bölüme ayrıldığı ve Avrupa Dil Gelişim Dosyasına da uygun olarak; her bölümde “dinleme, okuma, konuşma ve yazma” dil becerilerine yönelik çalışmalara yer verildiği gözlemlenmiştir.
- ✓ Tablo 6.1.17.’ye bakılarak denilebilir ki kitaptaki metinlerde ve etkinliklerde toplamda 540 adet deyim, 37 adet ise atasözüne rastlanmıştır. 5. ve 6. Ünitelerde atasözlerine hiç yer verilmemiştir. 1.Üniteye yer alan atasözlerinin sayısı 9 olmasına rağmen sadece “C. Sağlıklı Yaşam İçin Spor” bölümünde atasözleri kullanılmış diğer bölümlerde ise kullanılmama gereği hissedilmemiştir.
- ✓ 3.Üniteye 2, 4.Üniteye ise sadece 1 atasözüne yer verilmiştir. Buna karşılık deyimlere bakıldığında ise bütün ünitelerde ve alt başlıklarını içeren bölümlerde bir hayli fazla sayıda deyim kullanılmıştır.
- ✓ Ders kitabında okuma, konuşma ve yazma becerilerinin kazandırılmasına yönelik metin ve çalışmaların yanı sıra dinleme becerilerinin geliştirilmesi için de her üniteye üçer tane dinleme metnine yer verilmiştir. Bu dinleme metinlerinin birçoğunda genellikle günlük konuşma dilindeki diyaloglara başvurulmuş ve diyalogların her birisinde deyimlerden faydalanılmıştır. Dinleme metinlerinde atasözleri kullanılmamıştır. Bu durum da atasözlerimizin en azından bu kitap özelinde kendilerine yeterince yer bulamadığı söylenebilir. Hâlbuki Avrupa Dil Gelişim Dosyasında genel anlamda bu C1 ve C2 düzeylerdeki içeriklere dikkat edilirse, deyim ve atasözleri içeren ifadeler yer verilebileceği öngörülmektedir. C2 seviyesi konuşma becerisi/sözel etkileşim grubunda ise “Hiçbir çaba sarf etmeden her türlü konuşma ya da tartışmaya katılabilir ve deyimli ifadelerle konuşma dilini tanıyabilirim.” ifadesi geçmektedir. C1 ve C2 düzeyinde işlenebilecek metinlere ve yapılabilecek çalışmalara bakıldığında soyut kelime guruplarına, çeşitli söz sanatlarına, kültürel öğeleri yoğun bir şekilde yansıtan atasözleri ve deyimlere yer verilebileceği düşünülmektedir (Akpınar & Açık, 2010, s. 64).
- ✓ Kültürel unsurların öğretilmesine karşı çıkmayan Avrupa Dil Gelişim Dosyası’ndan yola çıkılarak ve buna uyum sağlayacak şekilde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi yapılırken, Türk kültürünün de tanıtılması ve öğretilmesi için deyim ve atasözlerimizi de öğretme yoluna mutlaka gidilmesi gerekir. Atasözleri, bizim kültürümüzde ve dilimizde anlam inceliklerinin ve sözcük tasarrufunun sağlandığı birçok cümle ve metinde kullanılmaktadır. Yapılan doküman analizi sonucunda belirlenen atasözleri ve deyimlerin, Türk kültüründen izler taşıdığı ve günlük yaşamda kurulan cümleler içerisinde genellikle geçtikleri görülmektedir. Bu da kültür taşıyıcılığı görevi üstlendiklerini, öğretim setlerinde ve kitaplarda atasözleri ve deyimlere daha çok yer verilmesi gerektiğini düşündürmektedir.

7. Sonuç ve Tartışma

Sonuçta şöyle bir durum ortaya çıkmaktadır: Dilin, yani kültürel anlamda en değerli varlık olan Türkçenin; içerisinde barındırdığı atasözleri ve deyimler açısından diğer dünya dilleri içerisinde önemli bir konuma sahip olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Türk milletinin örf, adet, gelenek ve göreneklerini de içeren bu kalıp yapılar, yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında ünitelere ve kullanım alanlarına dengeli dağıtılmamışlardır. Yerleşim ve sayı anlamında bu kadar farklılık olsa da sadece bir kitapta bu kadar deyim ve atasözünün kullanılması Türkçe öğrenen yabancılara Türk kültürünün aktarımı hususunda bizlere kolaylık sağlayabilecek ve günlük konuşmaları yabancı öğrenciler daha pratik olarak kavrayabileceklerdir. Yabancılara Türkçe öğretiminde atasözleri ve deyimlerin kullanımı ve kültür aktarımıyla ilgili çalışmalar halen devam etmektedir ve bundan sonra da devam edeceği aşikârdır. Bu konuda bir hayli fazla çalışma mevcuttur. Özellikle aşağıda ismini zikredeceğimiz çalışmalar hem araştırma konumuzla doğrudan bağlantılı olmaları hem de kültür aktarımının gerçekleştirilmesinde atasözleri ve deyimlerin kullanılma durumlarını göstermeleri açısından değerlidirler. Atasözleri ve deyimlerin öğretiminin önemini kavramak için bu değerli çalışmalar bizlere yol gösterici olacaktır. İlgili bazı çalışmalar şunlardır:

- 1- Güleç'in, "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yedi İklim Seti C1 Seviyesi Kitabı Örneği" (Güleç, 2020) isimli çalışması,
- 2- Baş ve Tekin'in "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kitaplarında Atasözü ve Deyimlerin Öğretim Stratejileri" (Tekin & Baş, 2019) isimli çalışmaları,
- 3- Özkan'ın, "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Türk Kültür Öğeleri Olarak Atasözleri Ve Deyimler" (Özkan, 2017) isimli çalışması,
- 4- Keray Dinçel ve Savur'un, "Yabancılara Türkçe Deyim ve Atasözü Öğretiminde Kullanılabilecek Bir Araç: Tarkan Şarkıları", (Keray Dinçel & Savur, 2019) isimli çalışmaları
- 5- Barcın'ın "Türk Soylulara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı Olarak Atasözleri ve Deyimlerin Kullanımı: Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabı (B1 Seviyesi)" (Barcın, 2018)
- 6- Gün ve İkizçınar'ın, "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarındaki Okuma Metinlerinde Atasözü ve Deyimlerin Dağılımı: Yedi İklim Örneği" (Gün & İkizçınar, 2019) vb. çalışmalarıdır.

Bu araştırmalar sonucunda ulaşılan ve çalışmamızla da benzer şekilde ortaya konulan sonuç ise: Kültürel bir değer olarak atasözleri ve deyimlerin çok kıymetli olduğu, dil öğretimi yapılacak hedef kitleye kültür aktarımının sağlanması hususunda atasözü ve deyim öğretimine gerekli önem verilerek dil öğrenen kişilerin de ilgileri, istek ve seviyelerinin göz önüne alınıp, ihtiyaç duyulan çalışmaların planlanarak mutlaka atasözleri ve deyimlerin Türkçe öğrenen yabancılara da öğretilmesi gerektiğidir. Bu konuda Aka ve Elbir, "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımına Yönelik Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi" isimli çalışmada her toplumun kendisine ait bir kültürünün olduğunu bunun da dil sayesinde aktarılabileceğini ifade etmişlerdir. Adı geçen kişiler, kültür aktarımının en iyi şekilde gerçekleşmesi için atasözleri ve deyimleri yerinde ve aşırıya kaçmadan yeteri kadar kullanılmasının önemli olduğunu savunurken, atasözleri ve deyimlerimizin, yabancılara Türkçe öğretimi planlamasında kesinlikle kullanılması gerektiği sonucuna bu çalışmalarında ulaşmışlardır (Elbir & Aka, 2015, s. 383).

Bu nedenle dilin kültürü, kültürün de dili beslediği bir gerçektir. Kültürle beslenen dile atasözleri ve deyimler hem anlamları hem pratik olmaları gibi özellikleriyle mutlak bir katkıda bulunurlar (Aydın,

2013, s. 172). İncelenen kitaptaki atasözleri ve deyimlerin kullanım durumuna bakılarak ulaşılan sonuçlara göre atasözlerinin sayıca yetersiz kalmasıyla ilgili benzer bir sonuca Yılmaz ve Çetinkaya da ulaştığı tespit edilmiştir. Bu kıymetli araştırmacılar özellikle Yedi İklim Serisi A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 kitaplarını kültür aktarımı ekseninde incelemiştirler. Yedi İklim serisi ders kitaplarında yer verilen metinlerdeki atasözlerinin yeterli sayıda olmadığını, günlük yaşamda kullanmış olduğumuz dilin sağlıklı ve etkili bir şekilde öğretilmesi için kültür aktarım aracı olarak atasözleri ve deyimlerin sayısının öğretim setlerinde kullanımının artırılması gerektiğini bildirmişlerdir (Yılmaz & Çetinkaya, 2018, s. 136).

8. Öneriler

Çalışma sonucunda ortaya çıkan ve bu alanda çalışma yapan akademisyen ve yabancılara Türkçe öğretimi işine gönül vermiş öğretmenlere yönelik olarak şu önerilerde bulunulabilir:

1. Dil öğrenme işi aynı zamanda bir kültürlenme sürecidir. Türkçe öğretiminde de kültür aktarımı olmazsa olmaz olmalıdır. Bu yüzden yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanmış kaynaklarda kültür aktarımına dikkat edilmeli, daha kapsamlı ve ihtiyaçları gözeten çalışmalar yapılmalıdır.
2. Atasözleri ve deyimler, Türk milletinin geçmişinden günümüze kadar anadili olan Türkçe sayesinde ulaştırılabildiği ve gelecek nesillere kalacak sözlü kültürel mirastır. Bu mirasa sahip çıkmak sadece dilden dile aktarmakla olmayacağı yadsınamaz bir gerçektir. Yazılı metinlerde, dolayısıyla yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanmış setlerde: atasözleri ve deyimlere daha fazla yer verilmeli, sırf bunun için kapsamlı ve ihtiyacı karşılayabilecek çalışmalar yapılarak alana katkı sunulmalıdır.
3. Yabancılara Türkçe öğretmek için hazırlanan bu ders kitapları genel olarak Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı'na (CEFR) uyumlu olacak şekilde hazırlanmıştır. Bu kitap ve setlerin C1 ve C2 olan son seviye kitaplarda atasözü ve deyimlere daha sık rastlarız. İncelenen kitaplarda ise atasözlerinin öğretilmesine yönelik çalışmaların sayısının artması gerektiği görülmektedir.
4. Kültür aktarımı yalnızca kendi kültürünü empoze ederek, dilimizi öğrenen yabancıların asimile edilmesi, kültürlerine ve dillerine yabancılaştırılması değildir. Karşılıklı saygı çerçevesinde, dünya genelinde ortak olan değerleri ve kültürleri de öğretmeli bunun yanında Türkçe ve Türk kültürü de arka planda bırakılmadan Türkçe öğrenen yabancılara öğretilmelidir. İncelediğimiz kitapta da hem dünya genelinden hem Türk Kültüründen örnekler sunularak kültür aktarımı sağlanmış buna atasözleri ve deyimlerimiz kullanılarak da katkıda bulunulmuştur. Benzer eserlerin de bunu dikkate alarak hazırlanması doğru olacaktır.

Kaynakça

- Akpınar, M. (2010). *Deyim ve Atasözlerinin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanımı Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri E., Ankara.
- Akpınar, M., & Açıık, F. (2010). Avrupa Dil Gelişim Dosyası Bağlamında, Yabancılara Türkçe Öğretiminde Deyim ve Atasözlerinin Öğrenme-Öğretme Sürecine Aktarımı. *III. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu* (s. 61-69). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Alpar, M. (2013). Yabancı Dil Öğretiminde Kültürel Unsurların Önemi. *The Journal of Language and Linguistic Studies*, 95-106.
- Aydın, S. (2013). Kültürel Bir Miras Olarak Atasözlerinin Kullanımı Üzerine Türkçe Öğretmenlerinin Görüşleri. *Folklor/Edebiyat Dergisi*, 173-192.

- Aykaç, N. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Genel Tarihçesi ve Bu Alanda Kullanılan Yöntemler. *Turkish Studies*, 161-174.
- Biçer, N. (2012). Hunlardan Günümüze Yabancılar Türkçe Öğretimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 107-133.
- Bozkurt, F. (2017). *Türkiye Türkçesi*. Konya: Eğitim Yayınevi.
- Bulut, M. (2013). Türkçe Eğitimi ve Öğretiminde Dil ve Kültür Aktarım Aracı Olarak Atasözleri ve Deyimlerin Önemi. *Turkish Studies*, 559-579.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F., & Demirtaş, İ. (2017). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çakmak, C. (2014). Yabancılar Türkçe Öğretiminin Tarihçesine Genel Bir Bakış Denemesi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 167-182.
- Demirkan, C. (2008). *Yabancı Dil Öğreniminin Bireylerin Sosyal Yaşamına Etkisi: Isparta'da Öğretmenler Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Isparta.
- Elbir, B., & Aka, F. N. (2015). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımına Yönelik Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 371-386.
- Erdoğan, G. (2019). *Yabancılar Türkçe Öğretimine Yönelik Ders Kitaplarının Atasözleri ve Deyimler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gaziantep.
- Güneyli, A., & Demirel, Ö. (2006). Dil Öğretiminde Yeni Bir Anlayış: Avrupa Dil Gelişim Dosyası Uygulaması. *Cypriot Journal of Educational Sciences (CJES)*, 110-118.
- Kalfa, M. (2013). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Sözlü Kültür Unsurlarının Kullanımı. *Milli Folklor*, 167-177.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Mutlu, K. (2016). Türkçe Öğretiminde Benzer Atasözü ve Deyimlerin Önemi ve Polonyalılara Türkçe Öğretiminde Bunların Kullanımı. *Bellekten*, 245-268.
- Pehlivan, F. (2007). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültürlerarası Etkileşim Odaklı Yaklaşım Uyarınca Metin Çalışmaları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Bilim Dalı, İstanbul.
- Şengül, K. (2014). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Alfabe Sorunu. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 325-326.
- Tabak, G., & Göçer, A. (2014). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılabilecek Fiziksel-Duygusal-Kültürel Yöntem: Kuramsal Bir Çalışma. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 152-162.
- www.kulturportali.gov.tr. <https://www.kulturportali.gov.tr/portal/turkleri-farkli-cografyalarda-yasamaya-iten-sebepler> 20. 05. 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.

-
- Yılmaz, F., & Çetinkaya, E. (2018). Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültürel Unsurlar: Yedi İklim Türkçe Örneği. *International Journal of Languages' Education and Teaching (ijlet)*, 121-137.
- Yurtseven Yılmaz, H., & Gülçiçek Esen, D. (2016). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarını Değerlendirme Ölçütleri. *Yabancılara Türkçe Öğretimi Üzerine Araştırmalar* (s. 85-96). Almanya: Sakarya Üniversitesi TÖMER.
- Yusufoğlu, S. (2017). *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Sözcük Bilgisi Öğretimin Anlam ve Gösterge Paralelliğinden Hareketle Kültürel Aktarıma Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı, Ankara.